Registered in Germany Europa Revue Journal
ISSN: 1862-6564 Vol. 6 No. 9 (2026) Published September 30, 2026

National cultural centers and mass media: experience in developing interethnic dialogue

Nurullayeva N.K.

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Ma'mun University.

Karimov Asadbek Bekdurdi o'g'li

2nd-year Master's student in History, Ma'mun University.

Abstract

This article examines the role of national cultural centers and mass media in promoting interethnic harmony, mutual respect, cultural dialogue, and social cohesion. Particular attention is paid to the activities of national cultural centers in preserving the languages, traditions, customs, and cultural heritage of different ethnic communities, as well as their contribution to strengthening social and cultural interaction among representatives of different nationalities. The article also analyzes the role of mass media in promoting intercultural dialogue, cultural diversity, tolerance, and constructive communication. The study highlights the importance of cooperation between national cultural centers and media organizations, the effective use of digital media platforms, and greater involvement of young people in intercultural initiatives. Relevant approaches to strengthening interethnic communication through cultural and media activities are proposed.

Keywords

national cultural centers, interethnic dialogue, interethnic harmony, tolerance, mass media, cultural diversity, national culture, civil society, media, cultural heritage.

Milliy-madaniy markazlar va ommaviy axborot vositalari: millatlararo muloqotni rivojlantirish tajribasi

Nurullayeva N.K., т.ф.н., доцент, Маъмун Университети.

Karimov Asadbek Bekdurdi o‘g‘li,

Tarix yo‘nalishi 2-босқич magistranti, Ma’mun Universiteti.

Annotatsiya. Ushbu maqolada milliy-madaniy markazlarning jamiyatda millatlararo totuvlik, o‘zaro hurmat va madaniy muloqotni rivojlantirishdagi o‘rni hamda ommaviy axborot vositalarining ushbu jarayondagi ahamiyati tahlil qilinadi.

Milliy-madaniy markazlar turli etnik guruhlarning tili, urf-odatlari, an’analari va madaniy merosini asrash bilan birga, turli millat vakillari o‘rtasidagi ijtimoiy-madaniy aloqalarni mustahkamlashga xizmat qilishi yoritilgan. Shuningdek, ommaviy axborot vositalarining millatlararo muloqot, madaniy xilma-xillikni targ‘ib qilish va bag‘rikenglik muhitini shakllantirishdagi imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi. Maqolada milliy-madaniy markazlar va OAV o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, raqamli media imkoniyatlaridan samarali foydalanish hamda yoshlar ishtirokini kengaytirish bo‘yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: milliy-madaniy markazlar, millatlararo muloqot, millatlararo totuvlik, bag‘rikenglik, ommaviy axborot vositalari, madaniy xilma-xillik, milliy madaniyat, fuqarolik jamiyati, media, madaniy meros.

Kirish. Globallashuv va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida turli millat va elat vakillari o‘rtasidagi aloqalar tobora kengayib bormoqda. Bunday sharoitda jamiyatda millatlararo totuvlikni ta’minlash, turli madaniyat vakillarining o‘zaro hurmati va hamjihatligini mustahkamlash muhim ijtimoiy vazifalardan biri hisoblanadi. Milliy-madaniy markazlar ana shu jarayonda turli etnik guruhlarning madaniy manfaatlarini ifodalovchi va ularning jamiyat hayotidagi faol ishtirokini ta’minlovchi muhim institut sifatida namoyon bo‘ladi.

Milliy-madaniy markazlarning faoliyati faqatgina madaniy tadbirlarni tashkil etish bilan cheklanmaydi. Ular milliy urf-odatlarni, an’analarni, folklorni, ona tilini va tarixiy-madaniy merosni saqlash bilan bir qatorda, turli millat vakillari o‘rtasida bevosita muloqot uchun ijtimoiy maydon yaratadi.

Ommaviy axborot vositalari esa ushbu jarayonni keng jamoatchilikka yetkazish, turli xalqlarning madaniyati va an’analarini targ‘ib qilish, ijtimoiy stereotiplarni kamaytirish hamda bag‘rikenglik g‘oyalarini ommalashtirish imkonini beradi. Shu sababli milliy-madaniy markazlar va OAV o‘rtasidagi hamkorlik millatlararo muloqotni rivojlantirishning muhim yo‘nalishlaridan biridir.

Materiallar va metodlar. Tadqiqotda millatlararo muloqot, madaniy xilma-xillik va milliy-madaniy markazlar faoliyatiga oid ilmiy adabiyotlar, normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy maqolalar va tegishli axborot materiallari tahlil qilindi.

Tadqiqot jarayonida tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, kontent-tahlil, umumlashtirish va ilmiy kuzatuv metodlaridan foydalanildi. Milliy-madaniy markazlarning madaniy-ma’rifiy faoliyati hamda OAVning millatlararo muloqotni yoritishdagi imkoniyatlari o‘zaro bog‘liqlikda ko‘rib chiqildi.

Natijalar. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, milliy-madaniy markazlar millatlararo muloqotning rivojlanishida bir nechta muhim funksiyalarni bajaradi.

Birinchidan, ular turli etnik guruhlarning madaniy o‘zligini saqlashga ko‘maklashadi. Milliy bayramlar, madaniyat kunlari, folklor festivallari, ko‘rgazmalar, ijodiy uchrashuvlar va ma’naviy-ma’rifiy tadbirlar orqali milliy madaniyat namunalari keng jamoatchilikka taqdim etiladi.

Ikkinchidan, milliy-madaniy markazlar madaniyatlararo muloqot maydoni vazifasini bajaradi. Turli millat vakillarining birgalikdagi tadbirlarda ishtirok etishi o‘zaro tanishuv va madaniy tajriba almashuvini kuchaytiradi.

Uchinchidan, bunday markazlar yosh avlodni millatlararo hurmat va bag‘rikenglik ruhida tarbiyalash imkoniyatiga ega. Ayniqsa, yoshlarning folklor, musiqa, san’at va tilga oid loyihalarga jalb qilinishi madaniy merosning avloddan avlodga o‘tishini ta’minlaydi.

OAV esa ushbu faoliyatning jamoatchilikka yetib borish ko‘lamini sezilarli darajada kengaytiradi. Televideniye, radio, bosma nashrlar, internet nashrlari va ijtimoiy media platformalarida milliy-madaniy markazlarning faoliyati haqida materiallar berilishi turli madaniyatlar to‘g‘risidagi xabardorlikni oshiradi.

Ayniqsa, raqamli media millatlararo muloqot uchun yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Video, podkast, intervyu, onlayn ko‘rgazma va ijtimoiy tarmoqlardagi madaniy loyihalar orqali turli millatlarning urf-odatlari va madaniy qadriyatlarini keng auditoriyaga yetkazish mumkin.

Muhokama. Millatlararo muloqotni rivojlantirishda milliy-madaniy markazlar va OAVning hamkorligi alohida ahamiyatga ega. Markazlar madaniy mazmun va real hayot tajribasini taqdim etsa, OAV ushbu mazmunni keng auditoriyaga yetkazuvchi kommunikatsiya vositasi sifatida xizmat qiladi.

Bunday hamkorlikda axborotni xolis, muvozanatli va stereotiplardan xoli tarzda yoritish muhimdir. Muayyan millat yoki etnik guruh haqida tayyor stereotiplarni takrorlash o‘rniga, uning real madaniy hayoti, tarixiy merosi va zamonaviy jamiyatdagi o‘rnini ko‘rsatishga e’tibor qaratish zarur.

Shuningdek, yoshlar uchun mo‘ljallangan media loyihalarining rivojlantirilishi muhim istiqbolli yo‘nalish hisoblanadi. Yosh jurnalistlar, blogerlar, talabalar va ijodkorlarning milliy-madaniy markazlar bilan hamkorligi yangi kommunikatsiya shakllarini yaratishi mumkin.

Raqamli platformalarning rivojlanishi esa millatlararo muloqotni faqat hududiy doirada emas, balki xalqaro miqyosda ham olib borish imkonini bermoqda. Shu nuqtayi nazardan, milliy-madaniy markazlarning raqamli arxivlarini yaratish, madaniy merosga oid multimedia materiallarini tayyorlash va ko‘p tilli kontentni rivojlantirish dolzarb vazifalardan biridir.

Xulosa. Milliy-madaniy markazlar va ommaviy axborot vositalari millatlararo muloqotni rivojlantirishda o‘zaro to‘ldiruvchi institutlar sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy-madaniy markazlar turli xalqlarning madaniy merosi, tili, urf-odatlari va an’analarini saqlash hamda rivojlantirishga xizmat qilsa, OAV ushbu jarayonni keng jamoatchilikka yetkazish va madaniyatlararo muloqotni ommalashtirish imkonini beradi.

Millatlararo muloqot samaradorligini oshirish uchun milliy-madaniy markazlar va OAV o‘rtasidagi hamkorlikni tizimli ravishda rivojlantirish, yoshlarni madaniy loyihalarga keng jalb etish, raqamli media imkoniyatlaridan foydalanish va ko‘p tilli axborot mahsulotlarini yaratish maqsadga muvofiqdir.

Bunday yondashuv jamiyatdagi madaniy xilma-xillikni namoyon etish, o‘zaro hurmat va muloqot madaniyatini rivojlantirish hamda turli millat vakillarining ijtimoiy hayotdagi hamkorligini kuchaytirishga xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. UNESCO. Universal Declaration on Cultural Diversity. Paris: UNESCO, 2001.

2. United Nations. Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities. New York, 1992.

3. Council of Europe. White Paper on Intercultural Dialogue: Living Together as Equals in Dignity. Strasbourg, 2008.

4. UNESCO. Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions. Paris, 2005.

5. Hall S. Representation: Cultural Representations and Signifying Practices. London: Sage Publications, 1997.

6. Castells M. The Rise of the Network Society. Wiley-Blackwell, 2010.

7. Karimov I. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

8. Нуруллаева Н.К. Феномен толерантности в Узбекистане: единство в многообразии. Вестник науки и творчества. -2025.-№11. -ISSN 2413-63-95. с.50-53.

9. Nurullaeva N.K. Karimov A. Yangi O‘zbekistonda yoshlar tarbiyasida milliy-madaniy markazlarning o‘rni va istiqbollari. The multidisciplinary journal of science and texnolojy. -VOLUME-6, ISSUE-5, 2026 y.

10. Nurullaeva N.K. Karimov A. Milliy madaniy markazlar – yoshlarda millatlararo totuvlik va fuqarolik madaniyatini shakllantirish omili. Journal of Effective Learning and Sustainable Innovation. -Vol.4 №5 (2026). MAY. 943-950, 2026 y.